

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

Homilia VII. in istud: Et erit in diebus illis, dicit Dominus Deus tuus, non percutiam vos in consummationem. usque ad istud: Sic servietis alicuis in terra non vestra. Interprete Balthazare Corderio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79842](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79842)

HOMILIA VII.

ΟΜΙΛΙΑ Ζ.

in istud:

Εἰς τό.

Jer. 5. 18, 19. Et erit in diebus illis, dicit Dominus Deus tuus, non percutiam vos in consummationem, usque ad istud: Sic servietis alienis in terra non vestra.

Καὶ ἔσαμ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος ὁ θεός σε, ἔ μὴ πατάξω ὑμᾶς εἰς σωτέλειαν. μέχρι τέ. ἔτως θαλάσσετε ἀλλοτρίοις ἐν γῇ ἐχ' ὑμῶν.

Interprete BALTHAZARE CORDERIO.

Qui supplicio afficiendos judicat sen-
tim Deus, dat locum penitentiae, &
non simul atque peccatur puniens, infert
consummationem poenae peccatori: quam-
obrem paulatim puniendo punit. Atque
hujus exemplum extat in Levitico; nam in
legem praevaricantium diris post priores
poenas adscriptum reperitur: *Et erit, si post
haec non fueritis conversi, dicit Dominus, ad-
jiciam vobis plagas septem.* Et rursus aliud sup-
plicium enarrat: *Et erit, si post haec non fueri-
tis conversi, sed ambulaveritis erga me obliqui,
ambulabo & ego vobiscum furore obliquo.* Et
reperies Deum supplicia parca admetiri (ut
qui velit ad conversionem adducere peccato-
rem) & non omnia confertim retribuere.
Istiusmodiigitur qualia in textu circa po-
pulum contigerunt, etiam comminans
ipsis sermo quae post ista passuri sint, ait: *Et e-
rit in diebus illis, dicit Dominus Deus tuus, non
percutiam vos in consummationem.* Haec ma-
ximè pertinent etiam ad futura supplicia.
Cateroquin qui potest ab his quae in hac vi-
ta circa populum contigerunt, ad illa quoque
transfert. Ego certe persuasus dixerim, sicut
exemplo & umbræ serviunt supercaelesti-
um; ita in exemplum & umbram verorum
suppliciorum, punitum esse populum illum
pro peccatis suis; ita ut omne supplicium,
quod circa populum illum in lege ac Pro-
phetis descriptum est, verorum supplicio-
rum umbram exhibeat. Ut igitur illis con-
summatio super peccatis nondum obtigit,
sed in fine aliquando obtinet; ita nec fortè
erit etiam post exitum super peccatores
supplicium. Caterum consummatio super
Jerusalem, quando etiam erat captivitas
Nabuchodonosoris, & tunc dixerit quispi-
am, quia neque tum consummatio: sed ne-
que sub Maccabæis. At consummatio
populo adfuit in adventu Domini mei Jesu
Christi. Quamdiu enim non dixerat ipsis

Ο Κείνων κύριε βασιλεὺς θεός τὰς κολαζόμε-
νες, δίδωσι τόπον μετανοίας, καὶ ἐχ'
ἅμα τῷ ἀμαρτήσαν κολάζων, φέρει τὴν σω-
τέλειαν τῷ κολάσεως ἐπὶ τὸν ἡμαρτηκότα. διὰ
τὸ τοῦ κυρίου βασιλέως * κολάζων κολάζει. καὶ * τὸ
το τὸν ἀσπασμὸν ἐστὶν ἐν τῷ λαοικῷ. ἐν γὰρ τῷ
ταῖς τῶν ἀσπασμένων τὸν νόμον ἀρετῆς ἀνα-
γέγραπται τῶν κολάσεως τῶν περὶ τῶν. καὶ
ἔσαμ, ἐάν μὴ ταῦτα μὴ ἀπηρεσθῆτε, λέγει κύ-
ριος, περὶ τῶν ὑμῶν καὶ γὰρ πληγὰς ἐπὶ αὐτῶν. καὶ
πάλιν διηγείται ἀλλὴν κολασιν. καὶ ἔσαμ, ἐάν
μὴ ταῦτα μὴ ἀπηρεσθῆτε, ἀλλὰ πορεύσθε
περὶ μετὰ τοὺς καὶ γὰρ πορεύσομαι μετ' ὑ-
μῶν θυμῷ πληγῶν. καὶ διήσους τὸν θεὸν ἀπυ-
τορῶντα κολάσεως μὴ φοβέσθαι * ὡς βασιλεὺς
εἰς ἀπηρεσθῶν ἀναγνόντων ἡμαρτηκότα, καὶ ὡς
* ἀπὸ τοῦ πείσαντος ἀποδιδόντα. τοιαῦτα ἐστὶν ὁ
σα ἐπὶ τῷ ῥήματι ἐγγενέσι περὶ τὸν λαόν, καὶ αὐ-
τοὶ πειλὼν αὐτοῖς ὁ λόγος. ἀπείσονται μετ' ἐκείνων
φῶσι. καὶ ἔσαμ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει
κύριος ὁ θεός σε, ἔ μὴ πατάξω ὑμᾶς εἰς σω-
τέλειαν. * ταῦτα μάλιστα φθάνει καὶ ἐπὶ ταῖς
μελλέουσας κολάσεως. εἰ γὰρ μὴ ὁ δυνατὸς ἐπὶ
τῶν ἐν τῷ βίῳ συμβεβηκότων περὶ τοῦ λαοῦ,
μετὰ τὰ καὶ ἐπ' ἐκείνας. ἐγὼ γὰρ περὶ τῶν
εἰποῖμι, ὡς ὑποδείγματι καὶ σὺ καὶ λατρεύ-
σι τῶν ἐπερὶ τῶν. ἔτως ὑποδείγματι καὶ σὺ καὶ
τῶν ἀληθινῶν κολάσεων ἐκκολάσῃ ὁ λαός ἐκεί-
νος ἐπὶ τοῖς ἀμαρτήμασιν ἑαυτῶν. ὡς ἐν αὐτῇ πᾶ-
σαν κολασιν, τὴν καὶ νόμον καὶ τὰς ἀπηρεσθῆτας
ἀναγεγραμμένῃ περὶ τὸν λαόν, περὶ τῶν
σκαιὴν κολάσεων ἀληθινῶν. * ὡς περὶ ἐν ἐκείναις
σωτέλειαν ἐπὶ ταῖς ἀμαρτίαις * ἐπὶ γὰρ γέγονεν
ἀλλ' ἐπὶ τέλει ποτε. ἔτω μὴ ποτε ἔσαμ καὶ τὴν
ἐξ ὁδὸν ἐπὶ τὰς ἡμαρτηκότας κολάσεως. σωτέ-
λειαν

λαία ἢ ἐπὶ τῷ ἱερουσαλήμ, ὅτε καὶ ἡ αἰχμαλωσία * ἢ ἔναδεχοδόνοσιν, καὶ τότε ἐρε-
πες, ὅτι ἐδὲ τότε σωτέλειαν. ἀλλ' ἐδὲ ἐπὶ τοῖς μακκαβαίοις. ἀλλὰ σωτέλειαν τῇ
λαοῦ ἐπὶ τῇ τῇ κρείε μετ' ἡσού χρεῖς παρεσίας. ὅσον γὰρ ἐδὲ ἐλεγε αὐτοῖς ὁ σῶτης.
ἰδὲ

ἰδὲ ἀφίσταται ὑμῖν ὁ οἶκος * ὑμῶν ἐρημῶς, οὐκ
ἦφιστο. ὅτε ὁ ἐκλαυσεν ἰππὶ τῶν ἱερουσαλήμ
λεγον. ἱερουσαλήμ, ἱερουσαλήμ, ἡ τὰς παροχάς
ἐκδοῦσα, καὶ λιθοβολοῦσα τὰς ἀπε-
σταλμὰς παρὰ αὐτῶν, ποσάκις ἠθέλησα ἰπ-
πὶ συναγαγεῖν τὰ τέκνα σε, ὃν τρόπον ὄρεσις ἰπ-
πὶ συναγαγεῖ τὰ νότια ὑπὸ τὰς πτερύγας αὐτῆς,
καὶ ἠθέλησατε, ἰδὲ ἀφίσταται * ὑμῖν ὁ οἶκος
ὑμῶν ἐρημῶς. ἀφ᾽ ἧς ὁ οἶκος, κεκλυται
ὑπὸ τῶν πεδίων ἱερουσαλήμ. ὡς ἀφ᾽ ἑνὸς
ὄρους, καὶ ἠγλίσεν ἡ ἐρήμωσις αὐτῆς. εἴτα μὲν
τὸ κένον ὠδᾶπτωμα * ἦλθεν ἡ σωτηρία
ὑμῖν τοῖς ἔθνεσιν. ἐκολάζοντο ἐν κένον, καὶ
σωτέλεια οὐκ ἐφθάνει ἐπ' αὐτὰς, ἕως τῆς τῆς
κυρίας ἡσυχίας * ἰπποδρόμου. σκοπῶν ὁ μηδὲ
καὶ ἀεὶ ἡμᾶς τοιαῦτα ἐστὶ, καὶ κολάσεις τινὲς γί-
νονται. ὡς τὰς μὲν μὴ πειραν ἔχον διωτέρων
κολάσεων, ἀλλὰ δοκεῖν αὐτῶν τὰς παροχάς.
ἄλλες ὁ ἡκεῖ καὶ ἰππὶ τὰς διωτέρας, καὶ μὲν καὶ
ἰππὶ τὰς τελεῖς. ἄλλες ὁ ἐλδοῦσας καὶ ἰππὶ τὰς
τελεῖς. τὸ γὰρ παροχῶν πληγὰς ἐπ' αὐτῶν, ὁ
τίποτε μυστήριον, δηλοῖ μίαν πληγὴν γινόμε-
νης, καὶ διωτέρας καὶ τελεῖς, μέλει τῶν * εἰρη-
νῶν ὑμῶν ἐπ' αὐτὰς ἰππὶ τὰς. ἐπ' αὐτὰς πλη-
γὰς πληροῦνται. ἀλλ' οἱ μὲν τινὰς πληγὰς
ἐπ' αὐτὰς πληγὰς ἐξ, ἄλλες πέντε, ἄλλες τέσσαρες
ἄλλες τρεῖς, ἡ δὲ οὐ, τὰς δὲ πάντων ὑποδω-
τέρας ἐν κολάσει πληγῶν νομίζω πληγὰς
ἐξ μίαν. οὐδὲν ἐν ὁ θεὸς καὶ τὰ ἀεὶ τῶν πλη-
γῶν. διὰ γέγραπται ἐν ἀδὰς καὶ τὴν δόξαν
ἀναγνώσματος. καὶ ἐστὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις, ταῖς ἀεὶ τῶν εἰρημῶν, καὶ μὴ ποιήσω
ὑμᾶς ἐν σωτέλειαν. ἀλλ' οὐκ ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις ἐκείναις σωτέλεια, εἰσι γὰρ τινες ἡμέ-
ραι, ὅτε ποιήσῃ ὡς ποιήσῃ σωτέλειαν. καὶ ἐστὶ
ὅταν ἐπῇ. τὴν, ἐνεκεν ἐποίησε κύριος ὁ θεὸς
ἡμῖν * ποῦ ταῦτα, καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς. ἀνθ'
ἐν ἐκείναις ἐπέβη με, καὶ ἐδολύσατε θεὸς ἐτέ-
ροις ἐν τῇ γῇ ὑμῶν ἄνω * δολύσατε ἀλλοτρίοι
ἐν γῇ οὐκ ὑμῶν. τὸ ῥητὸν νοηθῇ, καὶ δοκεῖ ἰπ-
πὶ ἐπαρῶν τὴν ὑπόμνησιν τοῖς ἀκείναις δινα-
μῶν ἐν ὁ ῥῆς ὡς αὐτῶν. ἐκένον ἡ οὐ ἰσρα-
ὴλ τὴν ἀγίαν γῆν, τὸν ναὸν * εἰχον τὸν οἶκον τῆς
παροχῆς. ἰδὲ αὐτὰς λατρεύον τὸ θεὸν.
καταβαίνοντες ὁ τὰς θεῖας ἐντολὰς, καὶ ἐδολύσατε, καὶ τὰ εἰδωλα * παρελάμβα-
νον τῶν εἰδωλῶν, εἰδωλὸν ἀξίως αὐτὰς ἐποίησαν, καταβληθῆναι εἰς τὴν τῶν εἰδωλῶν γῆν, κα-
ταγόμεναι ἐκεῖ ὡς παροχῶν τὰ εἰδωλα. φησὶν ἐν ὁ λόγος αὐτοῖς καὶ ὁ ῥητὸν. οὐδ'
ἐν ἐκείναις ἐπέβη με, καὶ ἐδολύσατε θεοῖς ἀλλοτρίοις * ἐν γῇ ὑμῶν. πᾶς ὁ θεοποιῶν π,
ἐδολύσας θεοῖς ἀλλοτρίοις ἐκείναις τὰ βρώματα καὶ τὰ πόματα, θεὸς σε ἐστὶν ἡ κοιλία.

A Servator: Ecce relinquetur vobis domus vestra Math. 23
deserta, non fuit derelicta: quando autem
flevit super Jerusalem dicens: Jerusalem, Je-
rusalem, quae occidis Prophetas, & lapidas eos
qui ad te missi sunt, quoties volui congregare
filios tuos, quemadmodum gallina congregat
pullos suos sub alas, & noluit? Ecce relinque-
tur vobis domus vestra deserta; relicta est
domus, circumdata est ab exercitibus Jeru-
salem: utpote relicta domo etiam desolatio
ejus appropinquavit. Deinde post illorum
prævaricationem nobis Gentibus salus ad-
venit: Illi itaque puniebantur, & non per-
venit ad illos consummatio utique ad Domi-
ni Jesu mei adventum. Confideto autem, ne
forte etiam circa nos talia fiant, & punitio-
nes aliquae existant: ita ut aliqui quidem se-
cundarum non capiant experimentum, sed
primis contenti sint; alii verò etiam perve-
niant ad secundas, quin imò & ad tertias;
Alii porro ad quartas etiam. Illud enim:
Adjiciam plagas septem, mysterium aliquod
declarat, nempe unâ alteraque plaga etiam
tertiâ illata, usque ad dictum numerum se-
ptem quasdam irrogari. Non omnes tamen
septem plagis feriuntur; sed opinor quos-
dam feriri plagis sex, alios quinque, alios
quatuor, alios tribus aut duabus, omnium
autem postremos in suppliciis existimo feri-
ri plagâ unicâ. Novit igitur Deus etiam quæ
ad plagas pertinent: quamobrem scriptum
hic sub initium lectionis; Et erit in diebus
illis, de quibus dictum, non faciam vos in
consummationem. Sed non in diebus illis
consummatio. Sunt enim quidam dies,
quando faciet quos faciet consummationem.
Et erit quando dixeritis: Cur fecit Dominus
Deus noster nobis omnia hæc? & dices eis: Pro
eo quod dereliquistis me, & servivistis diis aliis
in terra vestra; sic servietis alienis in terra non
vestra. Textus hic intelligatur, & sufficit in
præsentiarum admonitionem audire valen-
tibus ex hoc textu proponere. Nimirum fi-
lii Israël terram sanctam, & templum habe-
bant domum orationis: oportebat illos ser-
vire Deo; aut divina mandata prævaricantes,
etiam idola coluerunt, & idola Gentium
assumpserunt, idolis dignos semetipsi reddi-
derunt, ut ejicerentur in terram idolorum,
ut ibi essent, ubi idola colebant. Ait igitur
hic sermo illis quoad textum: Pro eo quod de-
reliquistis me, & servivistis diis alienis in ter-
ra vestra. Omnis autem qui quidpiam dei-
ficat, servit diis alienis. Esculenta & pocu-
lenta ut Deum colis? Deus tuus venter est.

Pecuniam seu magnum bonum atque divitias terrenas aestimas? Deus dominusque tuus mammonas est: Iesus namque ipsum avarorum Dominum appellavit dicens: *Non potestis Deo servire & mammona. Nemo potest duobus dominis servire.* Itaque qui pecuniam honorat, & divitias admiratur, easque recenset in bonis, & divites deorum instar excipit, & pauperes tanquam non habentes Deum suum vilipendit, hic pecuniam deificat. Si quis in terra Dei Ecclesia existens adoraverit deos alienos, deificans illa quae honore divino indigna sunt, ejicitur in terram alienam, & adoret deos, quos intus existens adorabat. Foris sit avarus ab Ecclesia ejectus. Gulosus similiter foris sit extorris ab Ecclesia. Haec secundum unam Tropologiam, ne modò ea quae supra me ipsum sunt, curiosè seruter, & circa terram, de qua Servator dixit: *Quod vestrum est quis dabit vobis?* Et quoniam facta adoratione in terra alicujus alieni, ita Deus ordinavit ut ejicerentur aliqui e terra sua, & abirent in terram de qua scriptum est: *Audi Israel: Quid quod in terra inimicorum es? computatus es cum descendentibus in infernum; dereliquisti fontem vitae Dominum: in via Dei ambulasses, habitasses utique in pace in saeculum.* Nunc igitur in terra aliena versamur, & optamus contrarium facere, ut fecerant filii Israel in terra sancta: nam illi quidem adorant, nos autem in aliena terra alienum à terra adoramus Deum, alienum à negotiis terrenis. Siquidem hic regnat Princeps hujus saeculi, & ab illius filiis alienus est Deus. Cum autem dixi alienum, non hoc dico, quod mundum non creaverit; sed alienum à domino iniquitatis, alienum à peccatis praesentibus. Etenim à negotiis peccati alienum in terra hac afflictionis adorare volentes Deum, quid agamus, inspiciamus. Non dicimus: *Quomodo cantabimus canticum Domini in terra aliena?* Hunc ipsum locum quaerimus ad cantandum canticum Domini, locum adorandi Dominum Deum nostrum in terra aliena. Quis igitur hic locus? inveni ipsum. Venit in hanc gerens corpus vivum, qui assumpsit corpus peccati in similitudine carnis peccati, ut in hoc ipso loco per eum qui peregre advenit Christum Jesum, qui & delevit principem saeculi hujus, & abolevit peccatum, hic possum adorare Deum, & postea adorem in terra sancta. Si enim quis adorans idola in terra sancta able-

Baruch.
3, 9.

Psalm. 136, 4

τρίας· πῶς ἐν τόποις, ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἦλθεν ἐπὶ ταύτην φορέσας σῶμα τὸ σῶσαι, ἀναλαβὼν τὸ σῶμα τὸ ἁμαρτίας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, ἵν' ἐν τῇ τῷ τόπῳ δια τοῦ ὁπλοῦσθαι χεῖρας ἰσχύος, καὶ καταβῇ τὸν ἀρχόντα τοῦ αἰῶνος τέρας, καὶ καθάρῃσιν αὐτὴν ἀμαρτίαν, δινηθῶ προσκυνῆσαι τὸν θεὸν ἐνθάδε, καὶ μὴ ἴστο προσκυνῆσαι ἐν τῇ γῇ τῇ ἁγίᾳ· εἰ γὰρ προσκυνῆσαι τις τὰ εἰδωλα ἐν τῇ γῇ τῇ ἁγίᾳ ἀπελήλυθεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἁλλο-

Ατμάς τὸ δαγγύειον ὡς μέγα ἀγαθὸν καὶ τὸν
* πλεον τὸν κάτω, θεὸς σὲ ἐπὶ ὁ μαμωνάς
κύριον· ἰσχύς γὰρ αὐτὸν ἐπεκύνειον τῇ φιλα-
γύων φάσκων. ἐ δυνάστε θεῶ δαλδύειν καὶ
μαμωνά· ἐδῆς δυνάται δυσι κυρίοις δαλδύ-
ειν· οὐκ ἐν ὁ τιμῶν τὸ δαγγύειον καὶ ταυμάζων
τὸν πλεον καὶ νομίζων ἀγαθὸν αὐτὸν εἶναι, καὶ
ἀποδεχόμενον τὰς πλεονας ὡς θεός, τὰς ὅτι
νῆας ὡς μὴ ἔχοντες τὸν θεὸν αὐτὸν ἐξεθεν, ὡς
ἐπὶ θεοποιεῖ τὸ δαγγύειον· ἐάν τις ἐν τῇ γῇ
θεῶ τῇ ἐκκλησίᾳ τῶ χάνων * προσκυνῆσαι
θεοῖς ἁλλοτρίοις, θεοποιῶν τὰ μὴ θεοποιεῖν
ἁγία, ἐκβληθήσεται εἰς γῆν ἁλλοτρίαν, καὶ
προσκυνεῖ τὰς θεάς, ὡς ἐνδὸν προσκυνῆσαι
χρόνον· ἐξω φιλάργε· ἐξω διὰ τῆς ἐκ-
κλησίας ἐκβληθείς· γαστρίμαργ· ὁμοίως
ἐξω ἐξω τῆς ἐκκλησίας χρόνον· ταῦτα καὶ
μὴν τεπολογίαν, ἵνα μὴ νῦν ἀδυνατώμεν
τὰ ὑπερβαίνον, καὶ αὐτὴ τῆς γῆς, αὐτὴ ἡ
σωτήρ. τὸ ἡμέτερον πᾶς δώσῃ ὑμῖν, καὶ ὅτι
χρόνον τῆς προσκυνήσεως ἐν τῇ γῇ * πᾶν ὁ
λοτρίε, ὡς ὁ θεὸς ἀκονόμεσιν ἐκβληθῆναι
νας διὰ τῆς αὐτῆς, καὶ εἰλθεν ἐπὶ τῇ γῇ
ἡς γὰρ πᾶσι. ἀλλὰ ἰσχυρῶς. πᾶσι ἐν γῇ τῇ
ἐχθρῶν αὐτῶν, συνελθόντες μὴ τῇ κατὰ ἐκείνων
εἰς ἀδύ. ἐγκατελίπες πηγὴν ζωῆς τὸν κύριον.
τῇ ὁδῷ θεῶ εἰ ἐπορεύθης, * κατὰ τὴν ἀνὴρ
ἐπὶ τὸν αἰῶνα νῦν ἐν γῇ ἁλλοτρία ἴσμεν,
καὶ δι' ἡμᾶς τὸ ἐναντὶον ποιῆσαι, ὡς ἐποίησαν
οἱ υἱοὶ ἰσραὴλ ἐν τῇ γῇ τῇ ἁγίᾳ. ἐκείνοι μὴ
γὰρ τὰ ἁλλοτρία ἐν τῇ γῇ τῇ ἁγίᾳ, * ἁλλο-
τρίοις προσκυνῆσαν. ἡμεῖς ὅτι ἐν ἁλλοτρίᾳ γῇ
τὸν ἁλλοτρίον τῆς προσκυνῆσαι θεόν, ἁλλο-
τρίον τῇ ἐπὶ τῆς περὶ αἱμάτων ἀρχῆς μὴ
ὁ ἀρχὸν ἑαυτοῦ τὰς ἐνθάδε, καὶ ἁλλοτρίον
τῇ ὡς αὐτὸς ἐστὶν ὁ θεός· ἁλλοτρίον ὃ ἀν' αὐτὸν
ἐτέρας λέγω, ἐκπᾶσαν τὸν κόσμον. ἀλλὰ ἁλ-
λότρίον τῆ κυρίας τῆς κακίας, ἁλλοτρίον τῇ
παρόντων ἀμαρτημάτων καὶ τοῦ καὶ θελήσει
τὸν ἁλλοτρίον τῇ τῆς ἀμαρτίας περὶ αἱμάτων
προσκυνῆσαι θεὸν ἐν τῇ γῇ ταύτῃ τῆς κακίας,
ἢ ποιῆσαι ἰδωμὴν ἐλεγομῆν. πῶς ἀσόμεν
ὡδὲν κυρίε ἐπὶ γῆς * ἁλλοτρίας, * τέρας τόποι
ζητῶμεν ἑαυτὸν τῇ ὡδὲν κυρίε, τόποι θεοῦ
προσκυνῆσαι τὸν θεὸν ἡμῶν ἐπὶ γῆς * ἁλλο-
τρίαν

τρίαν

τέραν. προσκυμήσας τις τὸν θεὸν ἐν τῇ γῇ τῇ
ἀλλοτρίᾳ, ἀπελθούσας δὲ τὴν γῆν τὴν
ἀγίαν ὡς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
αὐτῶν ἀνάσσει ἀμὲν.

Agatus sit in terram alienam; utique qui ado-
raverit Deum in terra aliena, abibat ad ter-
ram sanctam in Christo Jesu; cui honor &
imperium in secula. Amen.

ΟΜΙΛΙΑ Η.

εἰς τό.

Κύριε ὁ ποιήσας τὴν γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ.
μέχρι δ' ἐμωραῖνθη πᾶς ἀνθρώπου
ἀπὸ γνώσεως.

HOMILIA VIII.

(juxta Hieronymum V.)

De eo quod scriptum est:

Qui fecit terram in fortitudine sua.

Isa. 40, 12.

Interprete S. HIERONYMO.

ΤΡΕΙΣ οἰονεὶ ἀρετὰς φιλοφρονῶν ὁ πρὸς φή-
της δ' εἶπεν, ἰσχύϊ αὐτοῦ, ὡς τὴν σοφίαν αὐτοῦ,
καὶ τὴν φρόνησιν αὐτοῦ, ἐκαστὴ αὐτῶν οἰκείον π-
ῆρον, τῇ μὲν ἰσχύϊ τὴν γῆν. ἐποίησας τὴν
γῆν ἐν τῇ ἰσχύϊ αὐτοῦ. τῇ δ' σοφίᾳ τὴν οὐραν-
οκτίον. ὁ ἀνορθώσας τὴν οὐρανὸν ἐν τῇ σο-
φίᾳ αὐτοῦ, καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ δέξεται τὸν
ἐξουσίαν καὶ ἡμεῖς δ' ὡς τὴν ἡμετέραν γῆν
κατακατατὴν τὸν πρὸς τὸν ἀδάμ· γῆν αἰ. χρῆσαν
ἐξουσίαν τῇ ἰσχύϊ δ' εἶπεν. χωρεῖς δὲ τὸ δυνάμεως
δ' εἶπεν ἔχ' οἱοὶ τὰ ἐσμὲν ὁπότε λέσαι ταῦτα,
ὅσα ἐκ τῆς φρονήσεως ἐστὶ τὸ σαρκὸς· νεκρω-
θέντων δ' τῶν μελῶν, τῶν δ' ἡμῶν τῆς γῆς, ἐστὶν τὸ
κατὰ τὸ βέλγημα τῆς πνοῆς αὐτοῦ. οὐκ ἐστὶν
πνοῆς αὐτοῦ πρὸς τὸν σαρκὸς, κατὰ τὸν ἀπό-
στολον, θανατὸν αὐτοῦ· κύριε ὁ ποιήσας τὴν
γῆν· αἰ δὲ δύνασαι ἰδεῖν τὸ ἐν τῇ ἰσχύϊ γεγραμμέ-
νον, ὡς ἐν τοῖς ἀκριβοτέροις ἀντιγράφοις δύρο-
μῶν, ὅπως ἔστιν αὐτῶν ἐπ' ἐδν. ὁ δ' ὅτι ἰσχύϊ
δ' εἶπεν κατὰ τὸ μεσώτατον κατὰ τὴν ἐξουσίαν καὶ
τῇ τὴν οὐρανὸν δίδα· ψυχὴν οὐρανὸν.
οὐκ ἐστὶν ἰσχύϊ αὐτοῦ. αἰ γὰρ ἔχ' τὸν θεόν, ἐκ
ἔχ' τὸν χεῖρον, τὸν εἰπόντα· ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ
με ἐλδοσόμεθα πρὸς αὐτόν, καὶ μόνον πατὴρ
αὐτοῦ ποιήσόμεθα· αἰ ἐκ ἔχ' τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
ψυχῇ, ἐρημὸς ἐστὶν. οὐρανὸν δ' ἐστὶν, ὅτε πε-
πληρωμένη δ' εἶπεν, ὅτε ἔχ' τὸν χεῖρον, ὅτε πνεῦμα
ἅγιον ἐστὶν ἐν αὐτῇ· ταῦτα δ' εἰς ποικίλως καὶ
διαφύως ἐν ταῖς γραφαῖς λέγεται, τὸ εἶναι τὸν
πατέρα, καὶ τὸν υἱόν. ὁ δ' ἅγιον πνεῦμα ἐν τῇ
ἀνθρώπου ψυχῇ· ὁ γὰρ δαδὶ ἐν τῇ ψυχῇ
τῇ δ' εἰς μολογῆσεως πρὸς τῶν τῶν πνοῶν
τῶν αὐτῶν πατέρα λέγων. πνοῶν αὐτοῦ ἡγε-
μονικῶς ἐπὶ μὲν πνεῦμα δ' εἶπεν ἐγκαίνισον ἐν
τοῖς ἐγκατοῖς με. ὁ πνεῦμα τὸ ἅγιον σε μὴ ἀντάνελθῃς ἀπ' ἐμῶν· τίνα τὰ τέρα πνοῶν

Res quodammodo virtutes assumens
Propheta, fortitudinem, sapientiam,
atque prudentiam; unicuique earum pro-
pria opera distribuit, fortitudini terram, sa-
pientiae orbem terrarum, prudentiae cœ-
lum. Audi quippe Scripturæ ordinem:
Dominus qui fecit terram in fortitudine sua, &
erexit orbem in sapientia sua, & in sua pruden-
tia extendit cælum. Et nos igitur in nostra
terra (dictum est quippe ad Adam, Terra es)
necessariam habemus fortitudinem Dei,
quia absque ea impossibile nobis est exequi
quod carni repugnet. Cum autem mortifi-
cata fuerint membra super terram, tunc pa-
rent spiritus voluntati. Siquidem juxta A-
postolum, spiritu gesta carnis mortifican-
tur, Dominus ergo qui fecit terram in fortitudi-
ne sua. Si autem & ad hanc terram venias,
& consideres id quod in Job scriptum est,
juxta emendatissima tamen exemplaria,
quomodo statuerit eam super nihilum, in-
venies fortitudinem Dei in medietate mun-
di, terram libram sustinere. Veniam vero ad
orbem terrarum, qui Græce ἀκουμένην nuncu-
patur, id est, inhabitatus. Scio animam
meam inhabitatam, scio animam meam de-
sertam. Si enim non habet Deum Patrem;
si non habet Filium dicentem: Ego & Pater
veniemus ad eam, & mansionem apud eam fa-
ciemus; si non habet Spiritum sanctum, ani-
ma deserta est. Habitata autem est, quan-
do plena est Deo; quando habet Christum
& Spiritum sanctum. Verum hæc differen-
ter & varie in Scripturis dicuntur, in anima
hominis Patrem, & Filium, & Spiritum
sanctum commemorari. Nam & David in
Psalmo confessionis tres Spiritus postulat;
dicens: Spiritu principali confirma me. Spi-
ritum rectum innova in visceribus meis. Spi-
ritum S. ne auferas à me. Qui sunt isti tres Spi-
ritus? Principalis Spiritus, Pater est: Spi-

Job. 26, 7.

Job. 14, 23.

Psalm. 50, 14.

Psalm. 50, 12.

Psalm. 50, 13.

ritus